

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST.

Nr. 98136.

DIENSTGEHEIM

WEEKOVERZICHT

No. 48/1950.

Verzonden aan:

Z.E. de Minister-President.
Z.E. de Minister v. Binnenlandse Zaken.
Z.E. de Minister v. Justitie.
Z.E. de Minister v. Onderwijs, Kunsten
en Wetenschappen, t.a.v. Mr. Schölvink.
De Heer Hoofd G 2b v.d. Generale Staf.
De Heer Hoofd M.I.D., Marinestaf.

Verzonden op:
7 December 1950

Alle Politieverbindingen.

DIENSTGEHEIM

W.O. 48/1950, blz. 1.

=====

G R O E P I .

=====

COMMUNISTISCHE PARTIJ van NEDERLAND .

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers	
Emmer Com- pascuum (Gen. Emmen)	4/11	170/150	rustig enig appl.	W.Kremer	Herd.October- rev. m.film- vertoning
Finsterwol- de	6/11	15/--	rustig	A.Bakker H.Haken	Herd.October- rev. mmv. zang- koor "De Ster der Toekomst"
's-Graven- hage	7/11	+2000/--	rustig	G.G.Geel- hoed	Herd.October- rev. m.film- vertoning
Beerta	8/11	29/--	rustig	T.Haagsma	Waarheid-Film- tournee
Lochem	9/11	25/--	rustig	W.Hartog	Oorlog en Vrede
Alkmaar	10/11	30/80	rustig	D.G.van Beek	Herd.October- rev. m.gramo- foonmuziek
's-Graven- hage	10/11	30/250	rustig	G.J.Harm- sen	Openb.Cursus- verg. Onderwerp: Oorlog en Vrede
Finsterwoldel	12/11	120/--	rustig	A.Bakker H.Schuur	Waarheid-Film- tournee <u>Veendam</u>

D I E N S T G E H E I M

W.O. 48/1950, blz. 2.

- Veendam 15/11 38/--- rustig J.Mellens Waarheid-Film-
tournee

COLLECTIEF OVERZICHT.

ALGEMEEN.

In het kader van het 5e Waarheid-Filmtournee vonden drie vertoningen plaats van de Hongaarse film "Kameraad Szabo", voorafgegaan door een documentaire over de begrafenis van DIMITROV.

De herdenking van de October-revolutie was voor diverse sprekers aanleiding om naar voren te brengen, dat de ontwikkeling van de wereld onafwendbaar zal geschieden volgens de door Marx en Engels gestelde theorieën, zoals deze door LENIN en STALIN zijn ontwikkeld en aangevuld.

In Alkmaar werd ter opluistering een aantal grammofoonplaten gedraaid als, "Solidariteitslied", "Het Arbeiderseenheidsfront", "Lied van de Internationale Brigade" (allen gezongen door ERNST BUSCH) en "De Matrozen van Kroonstad", een Russische treurmars en de "Internationale". Deze laatste werd evenals in Den Haag door de aanwezigen gezongen. Slechts in Den Haag was een doek gespannen met de leuze: "Alles voor de Vrede". Hier werd gecollecteerd om de schade te herstellen, die door een aantal KOREA-vrijwilligers aan het Waarheid-gebouw aldaar is toegebracht.

Elders werd gecollecteerd ten bate van de Nederlandse delegatie, die het Vredescongres in Sheffield zou bezoeken. Op verschillende plaatsen werd propaganda gemaakt voor het dagblad "De Waarheid", het gezinsweekblad "Uilenspiegel" en de uitgaven van de communistische uitgeverij "PEGASUS".

In Lochem liet de aangekondigde spreker J. HAKEN verstek gaan, evenals Ds. TANGELDER, die voor debat was uitgenodigd

DE OCTOBER-REVOLUTIE.

Algemeen werd betoogd, dat de October-revolutie een nieuw tijdperk voor de mensheid heeft ingeluid. Het wordt door de kapitalisten als een misdaad aangemerkt, dat de Russische communisten zich in 1917 hebben vrijgemaakt door de productiemiddelen in eigen hand te nemen, zo werd gezegd. Zo goed als een moeder een kind baart, zo zal de Sovjet-Unie een nieuwe wereld doen ontstaan, waarbij het communisme de taak heeft als vroedvrouw dienst te doen, aldus W. HARTOG. Enerzijds zien wij de met kracht opdringende, ontwaakte

D I E N S T G E H E I M

W.O. 48/1950, blz. 3.

arbeidersbeweging, anderzijds het verouderde, zich zelf verterende kapitalistische stelsel. Met trots werd vastgesteld, dat reeds meer dan $\frac{1}{3}$ deel van de wereld van het "uitbuitende imperialistische kapitalisme" is bevrijd, terwijl de uitbuiting van de arbeiders door de gestadige en krachtige drang van het Marxistisch proletariaat binnen afzienbare tijd beëindigd zal worden. De strijd van de arbeidersklasse is de klassenstrijd (Communistisch Manifest); men moet zich de lessen van de revolutie eigen maken. De Sovjet Unie werd dank gebracht voor het lichtende voorbeeld, dat sinds 1917 werd gegeven, terwijl de gunstige levensvoorwaarden van de arbeiders in dit land aan de andere staten ten voorbeeld werden gesteld.

CRITIEK OP HET REGERINGSBELEID.

Door verschillende sprekers werd betoogd, dat de Nederlandse regering deelneemt aan een bewapeningswedloop. Door het Marshall-plan werd Nederland economisch afhankelijk van Amerika en Drees is zetbaas geworden, aldus W.Hartog. In het belang van Amerika zijn enige honderden verblinde jongens naar Korea gezonden, die bij hun vertrek werden toegesproken door Minister Drees. Deze man, aldus H.HAKEN, die eens met "het gebroken geweertje" op de revers van zijn jas liep, is thans een van de eerste oorlogsophitsers van ons land.

De "Westerling-en", die in Indonesie vermoord en geplunderd hebben worden nu losgelaten op het Koreaanse volk.

Naar voren werd gebracht, dat de rechten van de arbeiders door de wet Teulings zullen worden aangetast en dat de arbeidersklasse een tijd van verdrukking tegemoet zal gaan. H.Haken zeide, dat het hem bekend was, dat er binnen een of twee maanden een wetsvoorstel in de Kamer zal worden gebracht om de communisten buiten de samenleving te stellen. Laat U niet uit het lood slaan door een mogelijk dreigende gevangenisstraf, doch blijf trouw aan Uw ideaal, aldus spreker.

In verband met de voorgenomen maatregelen ten opzichte van de gemeente Finsterwolde werd betoogd, dat hiermede de rechten van de mens op grove wijze zullen worden geschonden. De communistische gemeenteraad van Finsterwolde wordt aan de kant gezet, omdat de communistische wethouder H.Haken bij een hereboer woonruimte voor de kleine man vorderde. Daarom zo werd door G.G. GEELHOED gezegd, stelt men een regeringscommissaris aan van P.v.d.A.-bloede. Opgewekt werd voor de rechten der arbeiders te blijven strijden met alle ten dienste staande middelen.

Naar aanleiding van de verhoging van de omzetbelasting werd betoogd, dat de middenstanders wel zullen trachten dit op de consument te verhalen. Gesteld werd, dat deze

DIENSTGEHEIM

W.O. 48/1950, blz. 4.

socialistische politiek dus uiteindelijk een belastingverhoging betekent, die het zwaarst zal drukken op de arbeidersgezinnen. De strijd moet georganiseerd worden tegen de duurte en de stijgende prijzen, zo werd besloten.

CRITIEK OP POLITIEKE TEGENSTANDERS.

Ook in Nederland is het fascisme niet uitgestorven. Zo worden door de leiding van de P.v.d.A. figuren als de Kadt naar voren geschoven. De Kadt is een intrigant, een ijdelruit en een demagoog, zo werd gezegd. In zijn beruchte boek "De consequentie van Korea" verdedigt hij de stelling, dat de C.P.N. moet worden verboden en dat de communisten gearresteerd moeten worden. Verder wil hij, dat de betrekkingen met de Sovjet Unie worden verbroken en dat de democratieën een aanvalsoorlog tegen de S.U. ontketenen. De tegenwoordige partijleiding van de P.v.d.A., bestaande uit Vorrink, Drees e.a. werden door G.J.HARMSSEN "politieke gangsters" genoemd.

OORLOGSVOORBEREIDING.

De wereld, zo werd betoogd, heeft thans maar één doel voor ogen en dat is bewapening. STALIN heeft eens gezegd, dat het massale bewapenen al oorlog is. De stellingen "Wilt U Vrede, bewapent U dan" en "Wie de vrede liefheeft bereide zich voor op de oorlog" zijn kapitalistische stellingen. Het Nederlandse kapitalisme was aan de oorlog 1940-1945 ook niet vreemd. Betoogd werd, dat het kapitalistische stelsel logischerwijs van over-productie naar werkloosheid en van oorlogsproductie tot oorlog voert. Voor de kapitalisten is er thans geen weg terug meer; zij kunnen niet meer omschakelen op vredesproductie, zo werd gezegd.

Thans zegt iemand, als J. de Kadt, dat er om de vrede te redden 50 divisies in Europa nodig zijn en dat er om die reden wel met Franco samengewerkt kan worden. In West-Duitsland wordt een Duits leger tot de tanden bewapend en worden de NAZI-generaals weer in het zadel geholpen. Amerika wil de Duitse NAZI-legers en de S.S. aan zich dienstbaar maken om in samenwerking met andere landen een oorlog tegen Rusland voor te bereiden. H. Haken zeide in dit verband, dat de West-Duitse Nationalisten strijden tegen de Oost-Duitser Wilhelm PIECK, de man, die sinds jaren op de bres staat voor de arbeiders belangen. Het is onze plicht, aldus spreker, om onze Oost-Duitse kameraden te steunen in hun strijd tegen de verdrukking.

D I E N S T G E H E I M

W.O. 48/1950, blz. 5.

Alle Nederlanders werden opgewekt samen met de C.P.N. te strijden en aan het parlement de eis te stellen, dat nimmer meegewerkt mag worden aan de oprichting van een West-Duitse legermacht.

HET CONFLICT IN KOREA.

Nederom werd betoogd, dat de hulpverlening van Nederlandse zijde aan de strijdkrachten der V.N. steun aan Amerikaanse belangen betekent.

Amerika voert in Korea een "roofoorlog", Nu de Chinezen de Koreaanse democraten te hulp zijn gekomen in de strijd voor de vrede, ontwikkelde de toestand zich zeer gunstig, zo werd gezegd. Reeds worden de legers van de V.N. door de Noord-Koreanen in samenwerking met het Chinese broedervolk en gesteund door de sympathie van het Russische volk zware slagen toegebracht. Volkeren welke eenmaal de vrijheid geroken hebben, willen niet meer terug, ook al komen er bommenwerpers.

DE STRIJD VOOR DE VREDE.

De aanwezigen werden opgewekt in huis en fabriek te spreken over het communistische vredeswerk en te wijzen op datgene, waar men het over eens is en niet te praten over datgene, wat de mensen afzijdig kan houden. Het is onze plicht de andersdenkende medewerkers op te wekken in onze gelederen mede te strijden voor een beter bestaan en om de vrede te handhaven.

De communisten zijn de beste patriotten. Alles moet gedaan worden om de eenheid tot stand te brengen, omdat de eenheid de sleutel van de vrede is. Zo is het dus bidden voor de vrede, maar ook vechten voor de vrede in het belang van de kinderen.

Door W.Hartog werd gesteld, dat de communisten zich het recht voorbehouden/de meest actieve werkers voor de vrede te noemen. Door provocaties tracht Amerika de Russen in de strijd te betrekken. De Sovjet Unie is echter voor de vrede. Zei STALIN in 1938, dat een oorlog onvermijdelijk was, thans zegt kameraad STALIN, dat de oorlog wel te vermijden is. Laten wij alles doen om dit waar te maken. De internationale solidariteit kan een oorlog voorkomen, van het gezin en /zich

DE ACTIE VOOR DE VRIJLATING VAN PIET van STAVEREN.

Vrijwel nergens werd nagelaten critiek te brengen op het tegen van Staveren gevelde vonnis.

Van Staveren, een volbloed democraat, zo werd gezegd, werd

D I E N S T G E H E I M

W.O. 48/1950, blz. 6.

werd tegen zijn zin als Rode Kruis-soldaat naar Indonesie gezonden. Aldaar werd hij echter als scherpschutter opgeleid en bij de politieke acties in de voorste gelederen geplaatst. Zijn plicht als democraat wetende, is hij overgelopen naar de troepen van de T.N.I. Door de Hatta-kliek werd hij tenslotte uitgeleverd en door het militaire gespuis veroordeeld tot 7 jaren gevangenisstraf. De uitlevering van een moordenaar als Westering durft men echter niet te vragen. Min.Drees heeft kortgeleden gezegd, dat de oorlog in Indonesie voor ons tot het verleden behoort. Indien dit zo is, zo werd gezegd, moet onder hetgeen uit die oorlog voortvloeide ook een streep gezet worden. Binnenkort is er wel een algehele amnestie te verwachten van de politieke delinquenten.

In Den Haag werd aan de vader van Van Staveren voor diens zoon een bloemenmand overhandigd, terwijl hem werd medegedeeld, dat de C.P.N. alles in het werk zal stellen om zijn zoon vrij te krijgen. Meerdere moties, waarin de invrijheidsstelling van Piet van Staveren en de anderen gevangen zittende militairen werd geëist, werden aangenomen om ter kennis van de regering te worden gebracht.

DEN HAAG: OPENBARE SCHOLINGSCURSUS VAN DE C.P.N. op 10/11/50.

Op de vraag of het gewenst is, dat een communist lid is van het N.V.V. werd door G.J. HARMSEN geantwoord, dat het noodzakelijk is, dat een communist lid blijft van het N.V.V. Alleen door een voortdurende oppositie te voeren zal het pas gelukken in het N.V.V. een stem in het kapittel te krijgen. Het N.V.V. is een geweldige macht en ons doel moet zijn deze macht in handen te krijgen om in staat te zijn een revolutie te ontketen en de macht van het proletariaat te vestigen. De mogelijkheid is echter groot, dat men in de een of andere vergadering als C.P.N.-er gesignaleerd wordt en wordt geroyeerd. Het zaad van de oppositie is dan echter uitgestrooid en zal mogelijk vrucht kunnen dragen. Spreker meende, dat het tijdstip van het overnemen van de macht niet meer ver verwijderd is en verzekerde, dat dan verantwoording zal worden geëist van mannen als Vorrink, Drees en de Kadet.

D I E N S T G E H E I M

W.O. 48/1950, blz. 7.

=====

G R O E P II .

=====

ALGEMEEN NEDERLANDS JEUGD VERBOND.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers	Opmerkingen
Haarlem	10/ii	100/--	--	G. Bakker G. Wals	Viering van de Wereldjeugddag en 5-jarig be- staan W.F.D.Y.
Jubbega Schurega	16/11	75/325	--	E. Mol	Viering 5-jarig bestaan A.N.J.V.

Het lid van het Uitvoerend Comité van de W.F.D.Y., Pierre Jaurde, was door de Haarlemse politie een spreekverbod opgelegd.

Guurtje Bakker merkte in haar toespraak hierover op, dat "eenmaal de tijd zal komen dat wij zullen bepalen wie zal spreken en waarover".

Terwijl Jaurde, met de armen over elkaar, triomfantelijk glimlachend naast de microfoon stond, werd de Nederlandse vertaling van zijn te Amsterdam gehouden rede voorgelezen.

Hem werd een vlag aangeboden (rood met in witte letters het woord "vrede" en in de rechterbovenhoek een witte vredesduif), waarvoor hij dankte onder de uitroep: "Hoewel ik van de politie het woord niet mag voeren, roep ik toch uit, leve de jeugd van Nederland, leve de W.F.D.Y."

Guus Wals sprak een propagandarede uit, waarin zij een beeld gaf van het ontstaan van de W.F.D.Y., de groei van deze organisatie en de activiteit daarvan op velerlei terrein.

Behalve de opvoering van het spel "Jeugd in Opmars", was er het optreden van de "Vrolijke Brigade".

D I E N S T G E H E I M

W.O. 48/1950, blz. 8.

De te Jubbega door Eric Mol uitgesproken rede bracht geen nieuws.

Na de pauze werd een schets opgevoerd, waarna er gelegenheid was tot dansen.

Te Haarlem waren in de zaal een tweetal spandoeken opgehangen met de leuzen: "Jeugd verenig je" en "Voorwaarts voor een duurzame vrede". De spandoeken in de zaal te Jubbega bevatten de leuzen "Weg met de atombom" en "Geen oorlog maar brood".

Op beide bijeenkomsten werd een motie aangenomen, waarin onmiddellijke vrijlating dan wel vermindering van straf werd geëist voor Piet van Staveren. Hierbij bracht men in herinnering, dat een rij van "vredesstrijders" als Ratio Koster, Eric Mol e.a., door de activiteit van het A.N.J.V. hun vrijheid hadden herkregen.

G R O E P II.

ARBEIDERSBOND VOOR CULTUUR.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Sprekers
Apeldoorn	17/11	50/200	--	P.G. Visch- Vermeer
Dordrecht	19/11	31/80	aandachtig	G.v. Praag idem

Visch-Vermeer hield een lezing over Rusland, waarin zij de omstandigheden in Rusland vóór 1917 onder het Tzarisme, de revolutie in 1917 en de Stichting van de Sovjet Unie behandelde.

Zij betoogde o.m. dat de atcomenergie en de aanwending daarvan voor vredesdoeleinden in Rusland reeds lang voor de

D I E N S T G E H E I M

W.O. 48/1950, blz. 9.

2e wereldoorlog bekend was.

Spreekster bracht ook veelal de armoede en de harde zijde van het leven in Rusland naar voren.

Na de pauze werden lichtbeelden over Rusland vertoond.

Te Dordrecht had de spreker als onderwerp: "De godsdienst als verschijnsel en de oorsprong van de godsdienst".

Volgens hem was de massale ontkerstening van onze tijd onder meer het gevolg van de opkomst van de vakbeweging en de voortschrijdende wetenschap.

De kerk, die door de ontwikkeling van de wetenschap afbrokkelt, koos bewust de zijde van de bezittende klasse. Deze beschikt immers over de machtsmiddelen zoals politie en leger.

De kerk in de Sovjet Unie, die na de oorlogsjaren een sterke opleving vertoonde, richt zich geheel op eigen taak en is slechts op geestelijk terrein werkzaam.

=====

G R O E P II .

=====

VERENIGD VERZET 1940-1945.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers
Amsterdam	20/11	40/200	rustig	L.H.Koning: Protestvergadering tegen J. Grandia-Smits: vrijlating van fascisten en collaborateurs

Voor deze avond bestond geringe belangstelling.

D I E N S T G E H E I M

W.O. 48/1950, blz. 10.

Volgens Koning een bewijs, dat de avond niet goed was voorbereid. Hij bood de aanwezigen zijn verontschuldiging aan, omdat hij hen van hun vrije tijd had beroofd. Voorts be-
treurde hij het, dat Grandia-Smits eigenlijk een vergeefse reis uit Rotterdam had gemaakt, want, zo vervolgde hij, deze kleine schare oude getrouwen kan toch bezwaarlijk doorgaan voor een protest-vergadering.

Vervolgens sprak Grandia-Smits over de reis, welke zij onlangs naar de Duitse Democratische Republiek maakte.

Ze hemelde de daar bestaande toestanden op. Voor de volkspolitie had zij niets dan lof. Deze verstond zijn vak; van enige militairisatie was geen sprake. Het onderwijs al-
daar werd ten voorbeeld gesteld aan het Nederlandse onder-
wijs.

In de zaal waren leuzen aangebracht als: "Verdedigt de vrede", "Strijdt tegen de atoombom" en "Tekent de Oproep van Stockholm".

G R O E P III

VERENIGING NEDERLAND - U.S.S.R.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers
Deventer	15/11	35/50	aandach- tig	P.G.Visch- Vermeer Openbare le- zing
Enschede	16/11	50/90		P.G.Visch- Vermeer idem

De onderwerpen, welke door Visch-Vermeer op deze avonden werden behandeld, waren resp. "De zorg voor de volks-
gezondheid in de Sovjet Unie" en "Het dagelijks leven in de
Sovjet Unie".

Op beide bijeenkomsten werd een serie lichtbeelden
vertoond, welke betrekking had op de natuur, de stedenbouw,

D I E N S T G E H E I M

W.O. 48/1950, blz. 11.

de industrie en de landbouw in de Sovjet Unie. Door Visch-Vermeer werd hierbij een toelichting gegeven.

=====

G R O E P III .

=====

VERENIGING NEDERLAND-POLEN.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Sprekers
----------	-------	-----------------------	----------	----------

's-Graven- hage	10/11	190/400	--	--- Filmavond
--------------------	-------	---------	----	---------------

De bijeenkomst werd belegd door de Culturele Club van bovengenoemde vereniging.

Een tot dusver onbekend gebleven spreker zeide o.m. dat in het vervolg vanwege de Culturele Club in verschillende steden filmvoorstellingen en lezingen zullen worden gehouden, teneinde het culturele contact tussen Nederland en Polen te bevorderen.

Hierna volgde de vertoning van twee Poolse films, t.w. "De brede weg" en "De verboden liederen".

D I E N S T G E H E I M

W.O. 48/1950, blz. 12.

=====

G R O E P I V .

=====

A. EENHEIDSVAKCEN TRALE.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers	
Enschede	11/11	10/openl.	--	W. Veenvliet S. Geugjes	Aangekondigde protest-demon- str. en meeting tegen langer werken en de prijsstijgingen, werd vanwege de opkomst afgelast
Stadska- naal	11/11	100/--	--	B. Blokzijl	Openb. verg. E.V.C Strijd tegen de duurte en voor de vrede
Vlissingen	16/11	35/90	geani- meerd	C.M. Schille- mans B. Blokzijl	idem
Steenwijk	18/11	275/--	rustig	A. Bent	Prop. filmavond E.V.C.

De beide openbare vergaderingen, gewijd aan de strijd der E.V.C. voor de vrede en tegen de duurte waren ondanks de persoon van de spreker, Berend Blokzijl, slechts zeer matig bezocht.

Berend spuide zijn gehele bekende arsenaal en fulmineerde tegen de kapitalistische oorlogsstokers en becritiseerde in dit verband de houding van de Nederlandse regering en de leiding van de Uniebonden.

Sprekende over Korea, veroordeelde Blokzijl de aanwe-
zigheid

DIENSTGEHEIM

W.O. 48/1950, blz. 13.

aanwezigheid aldaar van Amerikaanse en Engelse troepen. Hij zeide, dat daarentegen geen enkele Russische soldaat buiten het Russische grondgebied verbleef. Een naar hij zeide veelvuldig aan hem gestelde vraag, n.l. "Wat zult U doen wanneer Rusland eens Nederland binnenvalt" was z.i. gemakkelijk te beantwoorden. Rusland zou ons land namelijk nooit binnenvallen. Het grote Sovjetrijk had geen behoefte aan ons kleine drassige landje.

Hij wekte tenslotte de arbeiders van alle gezindten op samen te werken in de strijd tegen de duurte en schouder aan schouder te staan wanneer het er om ging de wereldvrede te behouden.

De filmavond te Steenwijk was geheel op de verheerlijking van de Russische toestanden ingesteld. Tal van Russische vooraanstaande personen werden in de film vertoond, waarbij werd uitgelegd wat zij voor het Russische volk hadden gedaan. Een voetbalwedstrijd van een Moscou's elftal werd vertoond en tenslotte werd nog een film gegeven over de verzetsstrijd van het Russische volk tijdens de laatste wereldoorlog.
